Regionledningskontoret
Josefin Jackson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-04-01

TRN 2021-0153

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Länsstyrelsen i Stockholms läns ansökan om stöd ur anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

1. Länsstyrelsen i Stockholms läns ansökan om utökat stöd för projektet Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län (TRN 2021-0153), från anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling beviljas. Det utökade stödet uppgår till högst 300 000 kronor för perioden 2021-01-11 - 2022-05-30.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I takt med att Stockholmsregionen växer uppstår ett behov av en ökad samordning, planering och överblick av masshantering och massflöden. Länsstyrelsen i Stockholms län driver sedan 2021 ett projekt i samverkan för att ta fram en regional plan för masshantering i Stockholms län. Projektet beviljades vid start 300 000 kronor ur anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling. Projektets budget har utökats under projektperioden och Länsstyrelsen i Stockholms län ansöker nu om ett tilläggsbidrag om 300 000 kronor från anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling.

Regionledningskontoret bedömer att projektet stämmer väl överens med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) och föreslår att bifalla Länsstyrelsen i Stockholms läns ansökan. Stödet lämnas under förutsättning att riktlinjer för Region Stockholms anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling (TRN 2020-0201) och regionledningskontorets anvisningar följs, samt att övrig finansiering beviljas.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län, Region Stockholm, StorSthlm, Trafikverket och Stockholms stad samarbetar sedan 2021 i projektet *Regional plan för*

cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län, för att ta fram en regional plan för masshantering i Stockholms län. I tidigare beviljad projektansökan har en samlad bild av projektets syfte, förutsättningar och kopplingar till regionala utvecklingsstrategier och mål angivits.

Planen syftar till att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet; genom att analysera länets förutsättningar och föreslå en regional struktur som främjar en resurssmart markanvändning, samt ökad återanvändning och återvinning av överskottsmassor. Under projektets gång har oförutsedda kostnader uppstått som följd av omfattande och komplexa utredningar, till exempel kopplat till kostnad för konsultuppdrag att kartlägga massbalanser. Länsstyrelsen i Stockholms län utökar därmed projektbudgeten till 2 600 000 kronor varav Region Stockholms finansiering inklusive tilläggsbidrag är 23 procent.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Regionledningskontoret anser att projektet har en tydlig koppling till den strategiska inriktningen *Stärk utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag,* som har identifierats i anvisning för finansiering av regional utveckling (TRN 2020-0197). Projektets övergripande syfte är att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet, genom regional samsyn för att uppnå cirkulär och resurseffektiv hantering. Små och medelstora företag inom masshantering, såsom byggföretag, åkerier med flera, har idag stora kostnader gällande masshantering. Överskottsmassor är en kostsam hantering för företag medan brist på massor riskerar att försena och ge ökade kostnader vid byggandet av bostäder, kontor och infrastruktur, som är viktiga för Stockholmsregionens utveckling och tillväxt.

Regionledningskontoret bedömer att projektet stämmer väl överens med den regionala utvecklingsstrategin, RUFS 2050, och bidrar till att nå övergripande mål. Projektet har hållbar utveckling som utgångspunkt och möjliggör en mer hållbar hantering, bedöms vara åtgärdsinriktat, och stimulerar till samverkan mellan olika aktörer inom regional planering och näringsverksamhet kopplat till regional planering i stort. Stödet lämnas under förutsättning att riktlinjer för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling (TRN 2020-0201), och regionledningskontorets anvisningar följs, samt att övrig finansiering beviljas.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär att beviljat stöd belastar 2022 års anslag för hållbar regional tillväxt- och skärgårdsutveckling och ryms inom tillväxt- och regionplanenämndens budget.

Rapport av kvarvarande medel	**Sek**
Anslaget 2022	15 000 000
Beslutade projekt per [2022-03-17]	-691 875
Budgetuppdrag: förbättra avfallshantering i skärgården	-500 000
Preliminär årsprognos fraktbidrag	-3 000 000
Kvar av anslaget	10 808 125

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Ansökan om utökat stöd för projekt Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län
2. Ansökan inom anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling för projekt Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län
3. Beslut om stöd för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling för projektet Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län

Beslutsexpediering
1. Länsstyrelsen i Stockholms län

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-04-01

Från: Arbin Louise <louise.arbin@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 17 december 2021 14:17
Till: Therese Strimell Flodqvist <therese.strimell-flodqvist@regionstockholm.se>; josefin.jacksson@regionstockholm.se
Ämne: Hållbarhetsanslaget masshanteringsprojekt?

Hej!

Projektet *Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län*, där Länsstyrelsen i Stockholms län, Region Stockholm, STORSTHLM, Trafikverket och Stockholm stad är projektägare, fick 2021 finansiering via Hållbarhetsanslaget för vårt arbete med att ta fram en plan för att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet, samt att klimatutsläppen från transporter i samband med masshanteringen minskar samt att övrig negativ miljöpåverkan minskar.

Vi skulle, liksom för 2021, vilja ansöka om 300 000 kr för 2022.
Då projektet har relativt kort deadline för ett så pass omfattande projekt har det krävt mer tid och arbetskraft av projektledare och projektmedarbetare än vad som först var beräknat. Konsultkostnad för att genomföra en kartläggning har även påverkats då kartläggning av massbalanser visat sig vara mycket mer komplext och svårberäknat än förväntat och har därför dragit ut på tiden och krävt mer tid och resurser än vi hade räknat med.
Dessutom hade vi planerat för en stor förankringsworkshop i början av december då vi hyrt konferenslokal, men som vi bl.a. på grund av nya pandemirestriktioner beslutade i sista stund att ställa in, vilket innebär att vi förlorade de pengarna och måste planera för en ny förankringsworkshop 2022.

Vänligen,

Louise Arbin
Projektledare
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067, 104 22 Stockholm
Besök: Regeringsgatan 66
Telefon: 010-2231460
Mobil: 073 032 40 75
louise.arbin@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsernas webbplatser
Så behandlar vi dina personuppgifter

Från: Arbin Louise
Till: Therese Strimell Flodqvist
Kopia: RLK Funk Registrator; Maja Berggren; Sophie Giers Arekrans
Ärende: Ansökan hållbarhetsanslaget - Masshanteringsprojekt
Datum: den 16 juni 2021 14:22:28
Bilagor: TRN 2021-0153 masshanteringsplan signerad ansökan.pdf

---

Hej!
Här kommer vår ansökan gällande hållbarhetsanslaget för vårt masshanteringsprojekt.

Hör gärna av er om ni har frågor eller funderingar kring ansökan eller projektet.

Vänligen,

Louise Arbin
Projektledare
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067, 104 22 Stockholm
Besök: Regeringsgatan 66
Telefon: 010-2231460
Mobil: 073 032 40 75
louise.arbin@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Länsstyrelsen Stockholm

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Ansökan anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling

Alla fält i blanketten är obligatoriska. Var noggrann med att fylla i korrekta uppgifter.
Ifylld och signerad blankett mailas till **projektstod.rlk@sll.se** eller postas till:
Region Stockholm, Regionledningskontoret, Box 22550 104 22 Stockholm

Inriktning

Typ av projekt enligt kriterier i Riktlinjer för anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling: Sätt ett eller flera X.	
Hållbart regionalt tillväxtsstöd – Stöd kan beviljas till projekt eller verksamhet inom Stockholmsregionen som avser driva en utvecklingsprocess som ligger i linje med vision, mål och ambitioner i RUFS 2050 samt regionala prioriteringar och uppfyller ett eller fler av följande kriterier:	
• Projektet eller verksamheten har hållbar utveckling (social, ekonomiska och ekologiskt perspektiv) som huvudsaklig utgångspunkt.	✔
1. *Är åtgärdsinriktat och stimulera samverkan mellan olika aktörer.*	✔
2. *Är kunskapshöjande eller metodutvecklande, t.ex. pilotprojekt.*	
3. *Stimulerar innovationer och/eller teknikutveckling.*	
4. *Medfinansiering för projekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.*	✔
Skärgårdsutvecklingsstöd – Stöd kan beviljas till projekt och verksamhet som avser att värna eller utveckla kusten och skärgården i Stockholmsregionen. Projekt eller verksamhet ska vara förenliga med att utveckla och värna, natur- och kulturmiljö i linje med vision, mål och ambitioner i RUFS 2050 samt Landsbygd- och skärgårdsstrategin för Stockholmsregionen. Projekt eller verksamhet ska uppfylla ett eller flera av följande kriterier:	
1. *Verksamhetsstöd till föreningar och organisationer knutna till internationell samverkan samt till organisationer som företräder skärgården utifrån ett brett perspektiv, med dess olika intressen.*	
2. *Stöd till infrastrukturprojekt som syftar till att öka skärgårdens tillgänglighet.*	
3. *Stöd till projekt på öar utan bro, tunnel eller statlig färja som skapar förutsättningar för boende, verksamhet och rekreation.*	
4. *Stöd till medfinansiering för skärgårdsprojekt med finansiering från EU-fonder, EU-program eller annan offentlig finansiering.*	
Ansökan ska utgå ifrån *Riktlinjer för anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling. Om* förvaltningen anser att kriterier för bidrag inte är uppfyllda kommer sökande få meddelande om att ansökan inte kommer att handläggas.	

Allmänna uppgifter

Projektets namn: Regional plan för cirkulärt och resurseffektiv hantering av massor i Stockholms län		
Projektperiod: 11/1 - 2021 — 30/5 - 2022 Ange projektets start-och slutdatum. Kostnader som uppkommer före eller efter denna period är inte stödberättigade. Slutredovisning av projektet ska ske inom en månad efter projektets slutdatum.		
Sökt belopp från anslaget (högst 50 % av totalkostnad): 300 000	**Projektets totalkostnad**: 2 000 000	**Övrig medfinansiering**: 600 000

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Uppgifter om sökanden

Sökande: Länsstyrelsen i Stockholms län	
Juridisk form: T ex ideell förening Statlig myndighet	
Org.nummer: 202100-2247	**Kontaktperson:** Louise Arbin
Postadress: Box 22067	**E-postadress:** louise.arbin@lansstyrelsen.se
Postnummer: 104 22	**Telefon:** 010-223 14 60
Kommun: Stockholm	**Webbadress:** https://www.lansstyrelsen.se/stockholm.html
Är sökande momspliktig? ☒ Ja ☐ Nej	

Sammanfattning - Sammanfattning av projektets alla delar.

Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, STORSTHLM, Trafikverket och Stockholms stad går samman i ett projekt för att ta fram en Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i Stockholms län.

Denna plan syftar till att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet. Det innebär att analysera länets förutsättningar och ta fram förslag till en regional struktur som främjar en resurssmart markanvändning och ger förutsättningar för ökad cirkulär användning av massor och ökad återanvändning och återvinning av överskottsmassor.

Planen ska också bidra till lägre klimatpåverkande utsläpp från transporter och minskad övrig negativ miljöpåverkan i samband med masshantering. Kortare transporter av massor är positivt både vad gäller utsläpp av växthusgaser och ekonomi. En mer cirkulär hantering av massor kan också främja nya affärsmodeller och etablering av nya typer av företag.

Målgrupper för planen är myndigheter, kommuner, branschorganisationer och företag. Projektorganisationen kommer att föra en tät dialog med målgrupperna genom projektets alla faser för att säkerställa att synpunkter tas omhand och att planen blir väl förankrad.

Avsändare av denna ansökan är Länsstyrelsen i Stockholm.

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Beskrivning av insatsen/projektet

Bakgrund till projektet och omvärldsanalys. Vad är bakgrunden till projektet? Vad är resultatet av tidigare genomförda projekt inom samma område? Finns det liknande projekt som pågår någon annanstans, på lokal, regional, nationell eller internationell nivå?

Stockholms län växer i allt snabbare takt. Om en hållbar och smart bebyggelse- och transportstruktur skall utvecklas behöver utvecklingen av samhällets försörjningssystem utvecklas i motsvarande hållbar riktning. Ju större konkurrens om marken, desto större behov av lösningar och överenskommelser som är långsiktigt hållbara och regionalt förankrade. Ett av dessa viktiga samhällssystem är hantering och regional försörjning av massor.

I takt med att Stockholm växter ökar risken för att ett underskott av berg- och jordmaterial hindrar utvecklingen av länet. Tillgången till berg- och jordmaterial kommer framförallt från jord- och bergtäkter i länet. Analyser tyder på att det kommer råda en brist på detta material i regionen redan kring år 2021. De överskottsmassor som genereras i bygg- och infrastrukturprojekt (berg i olika fraktioner, asfalt, jord och lera) kan vara ett komplement och bidra till att minska underskottet av material i regionen.

Återanvändningen av överskottsmassor från bygg- och infrastrukturprojekt i Stockholms län fungerar inte optimalt. En anledning till det är att regelverket är komplext, en annan att det finns ytterligare potential att öka återanvändning och återvinning av länets överskottsmassor, ytterligare en att klimatpåverkan från transporterna av överskottsmassor behöver minska.

Det behövs en ökad samordning och planering av masshantering mellan olika aktörer. Det behövs också en överblick över massflödena i länet.

För att åstadkomma en mer cirkulär hantering av massor har Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, STORSTHLM, Trafikverket och Stockholms stad initierat projektet Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län.

Andra masshanteringsprojekt:

Länsstyrelsen i Skåne har genomfört ett masshanteringsprojekt för att minska miljö och klimatpåverkan från masshantering, samt hitta mer cirkulära och hållbara lösningar.

Norrköping arbetar med att åstadkomma mer cirkulär masshanteing och har hittills kommit fram till att mer cirkulär masshantering har många fördelar, för kommun, företag, miljö, klimat, samhällsplanering, samt stora ekonomiska fördelar.

Finland har jobbat aktivt med mer cirkulär masshantering sen 2010, och har idag stor cirkularitet på massor som bidrar till mer material, mindre överskott, ekonomiska fördelar, och större samverkan.

Sveriges regering har lyft att masshantering är en viktig fråga, och Naturvårdsverket har därför fått i uppdrag att se över End of Waste kriterier, ifall de behövs i Sverige.

Masshanteringsproblematiken och masshanteringen i Stockholms län är i stort behov av att identifiera nya lösningar och åtgärder. Vårt projekt syftar till att göra just detta.

Syfte och målgrupp – Vad är syftet? Redogör varför projektet behövs, vilka är projektets målgrupper och hur kommer projektet förändra situationen?

Det övergripande syftet med en masshanteringsplan för Stockholms län är att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet och en regional samsyn om vilken markanvändning och eventuellt andra åtgärder som behövs för att uppnå cirkulär och resurseffektiv hantering.

Därmed minskar också riskerna för att ett underskott av massor uppstår. Det innebär att analysera länets förutsättningar och ta fram förslag till en regional struktur och modell för samverkan som främjar ökad återanvändning och återvinning.

Planen syftar också till att klimatutsläppen från transporter i samband med masshanteringen minskar samt att övrig negativ miljöpåverkan minskar.

Planen skall kunna utgöra ett planeringsunderlag för kommunernas fysiska planering, bland annat med syftet att hålla bättre planeringsberedskap för resurseffektiv och cirkulär masshantering i kommunal strategisk planering.

Planen syftar till att att skapa nya och fler lösningar och åtgärder för mer cirkulär och resurseffektivisering av massor i länet, samt till att skapa samverkan kring masshanteringsfrågor.

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Mål och resultat - Beskriv vilka kortsiktiga och långsiktiga effekter som förväntas av projektet. Vilka resultat förväntas projektet uppnå?

Effektmål
- Stärkt regional samsyn om markanvändningen för masshantering
- Ökad cirkulär användning av massor
- Mer samhällsekonomiskt effektiv hantering av massor.
- Minskade koldioxidutsläpp från transporter i samband med hanteringen av massor
- Minskad negativ miljöpåverkan från hanteringen av massor

Projektet kan även komma att generera andra positiva effekter som minskat uttag av naturresurser från täkter i länet (både berg- och grustäkter), minskade störningar i framkomligheten på länets vägar, minskad belastning och slitage på vägnätet och
minskad påverkan på hälsa från buller och luftföroreningar i tätbebyggda områden. Större samverkan kring masshanteringsfrågor. Nya möjligheter, lösningar och åtgärder inom masshantering.

Projektmål:
- Kartläggning av markanspråk och möjlig markanvändning i ett kort och ett långt perspektiv.
- Kartläggning av kvantiteterna genererade massor från bergtäkter och överskottsmassor från bygg- och infrastrukturprojekt, materialbehov och transportflöden.
- Förslag till regional masshanteringsplan, där förslag ges på olika metoder för att optimera användningen av jord- och bergmassor som uppstår i regionens bygg- och anläggningsprojekt och på hur transporterna kan effektiviseras och minska.
- Bred förankringsprocess med berörda aktörer om förslaget till regional masshanteringsplan samt modell för fortsatt samverkan.

Genomförande – Hur är styrning och aktiviteter/insatser planerade? Hur skiljer sig det här projektet från ordinarie verksamhet?

Projektet är indelat i etapper; etapp 1 kartläggningen av massor och markanvändning, etapp 2 med identifiering av hinder, möjligheter och åtgärder, etapp 3 Förankring.
En viktig del i projektet är att inkludera kommuner, branchorganisationer och företag tidigt i projektet och kontinuerligt föra dialog för ökad förutsägbarhet.
När det finns ett färdigt förslag till masshanteringsplan ska den skickas ut brett på remiss. Efter bearbetning av synpunkter ska masshanteringsplanen presenteras på ett slutseminarium. Planen är avsedd som ett planeringsunderlag i regional och kommunal planering. Hela arbetet ska ske i nära dialog med berörda aktörer. Målen avser Stockholms län.

Etapp 1 Kartläggning
- Ta fram en analys av kvantiteterna genererade massor, var/hur massorna uppkommer och var/hur de används.
- Gör en analys av uppskattat materialbehov, och att detta jämförs med kvantiteterna. Här avses en nulägesanalys och även prognoser för de 10 kommande åren liksom i ett 2050-perspektiv.
- Ta fram en analys av transporterna i samband med hantering av massor. Exempelvis hur många transporter som sker varje år samt klimatutsläpp från transporterna. Här avses en nulägesanalys och även prognoser för de 10 kommande åren. Det är även önskvärt att ta fram en mer långsiktig prognos ca 30 år framåt.

Det är även möjligt att göra en kostnadsanalys av transporter, för att även ekonomiskt tjäna på bättre masstransportering.
- Ta fram en markanvändningsanalys och analys av vilken mark/vilka platser som idag pekas ut som möjliga för masshantering, här avses en nulägesanalys – liksom en potentialanalys i ett 2050-perspektiv.
- Gör målgruppsanalys och kommunikationsplan. Identifiera aktörer inom kommun och bransch, samt göra en plan för hur kontinuerlig kommunikation och dialog ska ske inom projektet för att säkerställa att kommun och bransch inkluderas och involveras i processen.

Etapp 2 Identifiera hinder, möjligheter och föreslå åtgärder
- Identifiera hinder för ökad återanvändning av överskottsmassor.

Exempelvis brist på ytor för att lagra överskottsmassor, samt svårigheter med samordning mellan projekt.
- Identifiera utfall från arbetet om juridiska hinder och möjligheter för ökad återvinning och återanvändning av massor
- Identifiera och ge förslag på olika metoder och åtgärder för hur en ökad cirkulär användning av massor kan åstadkommas.

Exempelvis affärsmodeller, digitala handelslösningar, samordnade upphandlingsformer, samarbetsformer mellan aktörer, masshanteringskartor, masslogistikcenter, ökade möjligheter till lokal hantering och användning av massor inom och mellan projekt och verksamhetsutövare, identifiera ytor för hantering i kommunal planering eller vad som bedöms lämpligt. De olika metoderna/förslagen bör innehålla en analys av konsekvenser för bl.a. koldioxidutsläpp och ekonomiska kostnader samt om möjligt vilka aktörer som bör möjliggöra de olika förslagen.
- Identifiera och ge förslag på olika metoder och åtgärder för hur transporterna kan minskas, effektiviseras och genomföras med minskad påverkan på klimatet.

De olika metoderna/förslagen bör innehålla en analys av konsekvenser för bl.a. koldioxidutsläpp, miljöpåverkan och störning och ekonomiska kostnader tillsammans med möjliga metoder för att minska denna påverkan.

Etapp 3 Förankring och beslut av masshanteringsplan för Stockholms län
- Branschaktörer och företag har fått information om betydelsen av att tidigt planera för hanteringen av överskottsmassor i bygg- och infrastrukturprojekt.
- Länets kommuner har involverats i projektet och bidrar aktivt till en cirkulär användning av massor genom att tidigt belysa dessa frågor i planprocesser, identifiera mark för masshantering i den kommunala planeringen och samarbeta med övriga aktörer i branschen.
- Länets kommuner och regionala aktörer kan ställa sig bakom den regionala masshanteringsplanens mål och intentioner.

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Beskriv hur projektet kopplar till ett/fler strategiska insatsområde/särskilt prioriterade insatser.
Strategiska områden:

1. Stärk forskning och smart specialisering
2. Stärk utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag
3. Stärk och utveckla export, internationalisering och investeringar
4. Underlätta för strategisk kompetensförsörjning

Läs mer om de strategiska insatsområden och prioriterade insatser i dokumentet "Anvisning för finansiering av regional utveckling"

De fyra strategiska insatsområdena ska i sin tur konkretiseras i utpekade prioriterade insatser. Insatserna ska ta avstamp i tydliga behov som uppstått i spåren av Coronapandemin och bidra till snabb omstart för regionens näringsliv och till stärkt kompetensförsörjning:

- Insatser som främjar innovativa lösningar och affärsmodeller, inom främst forsknings- och innovationsföretag, besöksnäring och tillverkningsindustrin
- Insatser som bidrar till hållbar omställning och till att öka regionens resiliens och robusthet
- Insatser för omställning av personal för att stärka kompetensförsörjningen, t. ex. matchning och validering
- Insatser som stärker utrikes födda och ungdomars ställning på arbetsmarknaden

Läs mer i avsnitt 4. om de strategiska insatsområden och i avsnitt 6. om de prioriterade insatser i dokumentet Anvisning för finansiering av regional utveckling

Framför allt till insatsområdet Stärk utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag.

Förutom en mer cirkulär och resurseffektiv hantering av massor syftar projektet till att skapa samförstånd om masshantering och hitta nya lösningar på problem. Det gynnar samhället i stort och det gynnar de aktörer som arbetar med masshantering och byggnation - inte minst små och medelstora företag.

I dagsläget råder både ett överskott och ett underskott på massor. Det beror på att det finns bristande kapacitet att bli av med massor samtidigt som det saknas massor som material till byggprojekt. Hanteringen av överskottsmassor kan bli kostsam för företag och bristen på massor riskerar att försena och kraftigt öka kostnaderna för byggandet av bostäder, kontor och infrastruktur. Sammantaget kan detta hämma tillväxten av länet.

Schakt och fyllnad inom en entreprenad sammanfaller sällan i tid. Därför behövs ytor för mellanlagring. Det gäller särskilt mindre aktörer som inte har möjlighet att "skyffla runt" massor mellan olika projekt. Stora entreprenörer har i större utsträckning egna ytor att tillgå för mellanlagring. De har också flera entreprenader på gång samtidigt som de, med godkänd anmälan, kan utnyttja för att samordna sin hantering av massor.

Små och medelstora företag inom masshantering, som byggföretag, åkerier, med flera, upplever i dag flera problem och stora kostnader gällande masshantering. Oavsett om det handlar om mellanlagring, deponering, eller transport av massor är hanteringen ofta kostsam och ibland komplicerad. En mer cirkulär lösning och samordning kring massor kan bidra till att minska problemen.

Många företag små och medelstora företag som är U verksamheter (en U-verksamhet är en verksamhet med liten miljöpåverkan som vanligtvis inte kräver varken tillstånd eller anmälan. Prövning behöver normalt sett inte göras men vissa undantag finns. Exempel på U-verksamheter är byggföretag) kommer bli påverkade om U verksamheter upphör gälla i oktober 2021. Samverkan kring massor kan då bidra till att identifiera nya möjligheter och lösningar för små och medelstora företag inom masshantering.

Genom att identifiera hinder, möjligheter och åtgärder för cirkulär och resurseffektiv masshantering skapas samförstånd för den problematik och de hinder som finns för cirkulär masshantering, samt för de möjligheter och åtgärder som finns. Att se över åtgärder för mer cirkulär och resurseffektiv masshantering och ta fram en regional masshanteringsplan bidrar därför bland annat till att gynna små och medelstora företag som genom en masshanteringsplan lättare kan planera för hanteringen av massor i bygg och infrastrukturprojekt och minska kostsamma masstransporter.

I projektet ingår en nära dialog med kommuner, branschorganisationer och företag så att vi gemensamt kommer fram till ändamålsenliga lösningar för masshanteringen. På så vis blir planen förankrad och användbar. Några av de delar som planen är tänkt att innehålla är:

* Identifiering av hinder för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor
* Identifiering av möjligheter och lösningar för mer cirkulär hantering av massor
* Identifiering av åtgärder för mer cirkulär och resurseffektiv hantering av massor
* Åtgärder för minskade transporter i samband med masshantering
* Nya samarbetsformer för kommuner, branschorganisationer och företag
* Mer cirkulärt förhållningssätt till masshantering

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Hur kopplar projektet till vision, mål och regionala prioriteringar i RUFS 2050?

Vision
Projektet kopplar till visionen om att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion.

Mål
Projektet kopplar till målet En tillgänglig region med god livsmiljö och tillhörande regionala prioriteringar Öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer och Styra mot ett transporteffektivt samhälle.
Projektet kopplar till målet En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp och tillhörande regional prioritering Utveckla klimat- och resurseffektiva attraktiva regionala stadskärnor.
Motivering

I dagsläget finns både ett behov av lösning för hantering av överskottsmassor från infrastruktur och byggprojekt, samt en brist på massor i form av byggmaterial. Hanteringen av överskottsmassor kan bli svår och kostsamt för kommuner och företag, samtidigt som bristen på massor riskerar att försena och kraftigt öka kostnaderna för byggandet av bostäder, kontor och infrastruktur - något som i sin tur hämmar tillväxten av länet.

Det ökande behovet av massor och den obalans mellan tillgång och efterfrågan identifieras i RUFS 2050. "De stora bostads- och infrastrukturplanerna i Stockholmsregionen fram till 2030 leder till ett ökat behov av material och ökade mängder schaktat material som måste transporteras bort. Analyser tyder på en brist på täktmaterial i regionen redan kring 2021–2022."

En mer cirkulär hantering minskar också behovet av uttag av ballastråvara från berg- och grustäkter, vilket i sin tur minskar åtgången på naturresurser. Vidare kan det leda till minskad klimatpåverkan genom färre och mer effektiva transporter.

Idag sker uppläggning av överskottsberg på olika platser, i avvaktan på återanvändning. Upplagen kan bli både stora och långvariga. Överskottsberg kan, vid felaktig hantering, generera läckage av kväve och tungmetaller med mera ilket kan ge stor påverkan lokalt på recipienter. Upplag kan även påverka landskapsbilden och känsliga kultur- och naturmiljöer. Det finns ett behov av en mer långsiktigt hållbar lösning vad gäller ytor för lagring av massor.

Ökad samordning och planering av masshantering mellan olika aktörer behövs, samt att få en överblick över massflödena i länet.

Denna plan syftar därför till att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet. Det innebär att analysera länets förutsättningar och ta fram förslag till en regional struktur som främjar en resurssmart markanvändning och ger förutsättningar för ökad cirkulär användning av massor, samt ökad återanvändning och återvinning av överskottsmassor.

Vad har projektet för regional nytta?

Behovet av massor i Stockholms län finns beskrivet i RUFS 2050. Utan en tillräckligt mängd massor riskerar samhällsutvecklingen att stanna av. FUT har uppmärksammat att bristen på massor i kombination med strängare regler för klassning av massor kan försena utbyggnaden av tunnelbanan och göra arbetet avsevärt dyrare.

Det finns även ett stort behov av att förenkla hanteringen för överskottsmassor. Många kommuner och entreprenörer har svårt att bli av med massor som uppkommer vid olika byggprojekt. Ofta skickas massorna på deponi - trots att de skulle kunna användas i andra byggprojekt.

Sammantaget skulle Stockholms län, genom en ökad cirkulär hantering av massor, kunna få lägre samhällskostnader, minskade utsläpp från transporter och minskad miljöpåverkan från brytning och lagring av massor. Dessutom skulle det ge ökade möjligheter för befintliga och nya företag att utvecklas inom cirkulär masshantering.

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Resultatspridning – Beskriv insatser för hur projektets resultat kommer att spridas till projektets målgrupp samt till andra aktörer. Beskriv även hur det kommuniceras att Region Stockholm är medfinansiär till projektet.

Resultatet som blir en regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i Stockholms län i form av en väl förankrad rapport. Resultat kommer att presenteras både i form av en rapport samt på ett slutseminarium.

Region Stockholm är tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län, Trafikverket, STORSTHLM och Stockholm stad, både projektägare och medfinansiär vilket framgår i samtliga presentationer av projektet, under projektets gång, under förankring av projektet, samt i slutrapport och slutseminarium.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet? I en hållbar region är människan i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel och en förutsättning för hållbar utveckling. Hållbar utveckling handlar om att säkerställa goda livsvillkor för alla människor nu och i framtiden.

Hållbarhetsaspekter är integrerade på ett konkret sätt eftersom projektet syftar till att minska klimat- och miljöpåverkan från transporter, samt övrig miljöpåverkan från masshantering.

Region Stockholm
Regionsledningskontoret

Övriga upplysningar

Kostnader och finansiering
Se bifogad ekonomisk verktygslåda

6.Underskrift – Behörig firmatecknare (den som har rätt att teckna avtal) för sökanden

16/6-21		Mathias Wahlsten
Datum	Underskrift	Namnförtydligande

Personuppgifter kommer endast att behandlas med koppling till ärendet/avtalet.
Läs mer om Region Stockholms riktlinjer för integritet och behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen Region Stockholms hemsida.

Tillväxt- och regionplanenämnden

BESLUT ENLIGT DELEGATION
2021–06–17

TRN 2021–0153
TRN 2021–0016

Handläggare:
Therese Strimell Flodqvist

Ansökan om stöd ur anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling

Ärendebeskrivning
Prioritering av ansökningar om projektstöd från Region Stockholms anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling. Ansökan bedöms överensstämma med Riktlinjer för anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling, TRN 2020–0201.

Beslutsunderlag
Förvaltningens delegationsbeslut
Länsstyrelsen ansökan om stöd TRN 2021–0105, 2021-06-08

Beslut enligt delegation
Länsstyrelsens ansökan om stöd för projektet ”Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län” från anslaget för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling, beviljas i överensstämmelse med ansökan inkommen 2021-06-08. Stödet ges för perioden 2021-01-11 – 2022-05-30 och uppgår till 15 procent av total finansiering, dock med högst 300 000 kronor. Stöd ges under förutsättning att riktlinjer för anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling, TRN 2020–0201, och förvaltningens anvisningar följs, att övrig finansiering beviljas, att erforderliga tillstånd är på plats samt att rådande lagar och regleringar efterföljs.

Förvaltningens motivering
Bakgrund
I takt med att Stockholmsregionen växer ökar risken för att under- och överskott av berg- och jordmaterial hindrar utvecklingen av länet. Det finns ett behov av en ökad samordning, planering och överblick av masshantering och massflöden. Länsstyrelsen i Stockholm, Region Stockholm, StorSthlm, Trafikverket och Stockholms stad samarbetar för att ta fram en Regional plan för masshantering i Stockholms län.

Planen syftar till att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet genom att analysera länets förutsättningar och

föreslå en regional struktur som främjar en resurssmart markanvändning samt ökad återanvändning och återvinning av överskottsmassor.

Överväganden
Regionledningskontoret anser att projektet har en tydlig koppling till de strategiska inriktningarna *Stärk utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag,* som har identifierats i anvisning för finansiering av regional utveckling (TRN 2020–0197). Projektets övergripande syfte är att skapa förutsättningar för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor i länet genom regional samsyn för att uppnå cirkulär och resurseffektiv hantering. Små och medelstora företag inom masshantering, såsom byggföretag, åkerier med flera, har idag stora kostnader gällande masshantering. Överskottsmassor är en kostsam hantering för företag medan brist på massor riskerar att försena och ge kraftigt ökade kostnader vid byggandet av bostäder, kontor och infrastruktur, som är viktiga för regionens utveckling och tillväxt.

Regionledningskontoret bedömer att projektet stämmer väl överens med den regionala utvecklingsstrategin, RUFS 2050, och bidrar till att nå övergripande mål. Projektet har hållbar utveckling som utgångspunkt, bedöms vara åtgärdsinriktat och stimulerar till samverkan mellan olika aktörer inom regional planering och näringsverksamhet kopplat till regional planering i stort. Regionledningskontoret anser att det är positivt att Region Stockholm medverkar till att stödja ”Regional plan för cirkulär och resurseffektiv hantering av massor för Stockholms län”.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet innebär att beviljat stöd belastar 2021 års anslag för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling och ryms inom nämndens budget.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör
Regionledningskontoret

Region Stockholm

Signerad av
Anton Västberg SE2321000016-D2QM

Signaturdatum
2021-06-29 10:12:11